

Maantieteen ylioppilaskoe (kuten muutkin ylioppilaskokeet) tehdään **sähköisesti**.

VARMISTA ennen koetta, että **SEURAAVAT ASIAT OVAT KUNNOSSA:**

- + sinulla on **omat laitteet**, jotka otat kokeeseen mukaan
- + laitteidesi **tekniikka toimii** ja osaat käyttää niitä
- + sinulla on **päivitetyt tiedot** sähköisistä yo-kokeista
- + **Abitti-järjestelmä** ja sen **ohjelmat** ovat sinulle tuttuja

Omat LAITTEET kokeeseen mukaan:

Saavut kokeeseen mukana...

- 1 **oma tietokone** (laptop, ei tabletti)
- 2 **laturi** ettei virta lopu kokeessa kesken
- 3 **langalliset kuulokkeet**
Testaa etukäteen, että kuulokkeet toimivat käyttämäsi koneen kanssa!
Varmista myös, että ääni ei "vuoda" kuulokkeista, se häiritsee muita koetilanteessa.
- 4 **sovitin jos** koneesi on "ohutta mallia" kuten Mac Airbook.
Tarvitset sovitimen, että Ethernet-verkkopiuha saadaan koneeseesi kiinni.
- 5 **langallinen hiiri jos** haluat sellaista käyttää.
Lankahiiri on hyödyllinen etenkin piirto-ohjelmia käytettäessä.

Varmista, että laitteiden TEKNIikka toimii:

Sinun pitää itse huolehtia siitä, että...

- olet harjoitellut, että osaat **käyttää juuri sitä konetta**, jolla teet kokeen.
- osaat itse **bootata** tietokoneesi. Bootaus tarkoittaa, että kone käynnistetään Abitti-muistitikulta.
Huomaa, että eri konemerkeissä ja samankin valmistajan malleissa on eroa siinä, miten bootaus tehdään.
- **tietokone on ladattu** ja sen akku on täynnä, kun koe alkaa
- kaikki omat **laitteet ovat toimintakunnossa** koepäivänä.
Huomaathan, että koululla ei ole velvollisuutta antaa kokelaan käyttöön laitteita ja siksi kokeeseen osallistuva ei saa olettaa, että koululta saisi laitteen laitaan.

Sinulla tulee olla sähköisen kokeen päivitetyt tiedot...

Sähköiset ylioppilaskokeet ovat aika uusi juttu, ja niissä käytettävä tekniikka kehittyä ja ohjeisiin voi tulla muutoksia.

Muista lukea ohjeet ennen koetta...

1. YTL:n (Ylioppilastutkintolautakunta) ohjeet
- verkkosivut www.ylioppilastutkinto.fi/
2. Abitin ohjeet
- verkkosivut www.abitti.fi – ohjeet – kokeen suorittaminen
3. Meidän koulun ohjeet:
 - koulun abi-infotilaisuudet (I ja II sisältävät eri asioita) ja niiden kirjallinen materiaali
 - Pedanetissa koulun sivuilla on monipuolisesti ohjeita ylioppilaskokeisiin:
Pedanet - Töölön yhteiskoulun aikuislukio - Ylioppilaskokeet: ohjeita

Onhan **Abitti-järjestelmä** sinulla hallussa?

Abitti on Ylioppilastutkintolautakunnan julkaisema **koejärjestelmä**, jota käytetään ylioppilaskokeissa ja usein lukion kurssien sähköisissä loppukokeissa. Kun sähköinen yo-koe tehdään, abitin ”sisällä” avataan tehtävät, vastataan niihin ja käytetään mahdollisia sovelluksia/ohjelmia (esim. LibreOffice) kun tarvitaan taulukkolaskentaa tai kuvankäsittelyä.

Abittia **pitää osata käyttää ennen koetta**...

- Lisätietoa abitti-järjestelmästä Abitin verkkosivuilta: www.abitti.fi - Mikä abitti?
- Jos olet koulun opiskelija, **kirjastomme lainaa Abitti-muistitikkuja** ja ohjeita. Niiden avulla voit harjoitella boottausta rauhassa kotona.
- Koululla on **tv-t-paja**, johon voit tulla koneesi kanssa boottaamaan, jos kotona tuntuu epävarmalle - siellä voit kysyä myös apua tarvittavien sovellusten käytössä (aika ja paikka: tarkista koulun kotisivuilta). Ei kannata jättää tv-t-pajaa viime tintaan: käy harjoittelemassa jo hyvissä ajoin ennen koetta, ja tarvittaessa useammin.

Muista seuraavat asiat abitista...

- Kokeessa tietokone käynnistetään Abitti-muistitikulta (= boottaus) ja sitä ennen kone pitää olla sammutettu kokonaan. Sammutta tietokoneesi jo ennen koetilaan tuloa. Kokeen alkaessa kone ei siis saa olla lepotilassa, nukkumassa vaan se täytyy olla virtakatkaisijasta kunnolla suljettu/sammutettu/kiinni.
- Abitissa vastausruutuihin kirjoitetut asiat tallentuvat koko ajan automaattisesti, eivätkä voi hävitä.
- **Sovelluksissa/ohjelmissa** vastaukset **eivät tallennu automaattisesti**. Kun työskentelet sovelluksissa (esim. taulukkolaskenta), sinun vastuullasi on muistaa tallentaa tarpeeksi usein tekeillä oleva vastaus.
- Varmista, että osaat tehdä ja liittää kuvakaappauksen (kameratyökalu) Abitissa.

HUOM! kokeessa tunnistaudut henkilötunnuksen avulla.

Tätä varten tarvitset kuvallisen, suomalaisen henkilötodistuksen.

Abitin OHJELMAT:

Abitti-koejärjestelmä sisältää erilaisia ohjelmia kuten LibreOffice, KCalc.

- Kaikki tarvittavat/käytössä olevat ohjelmat ovat kokeessa Abitti-muistitikulla valmiina (ei omassa koneessa).
- Riippuu kokeesta ja tehtävästä, millaisia taitoja tarvitaan, mutta esim. Libre Office Calc-taulukkolaskenta (diagrammien piirtäminen) ja piirto-ohjelma (kaaviot, mallikuvat) ovat tärkeitä.

Abittin ohjelmia **pitää osata käyttää ennen koetta**. Niiden **käyttöä täytyy harjoitella**.

- **Kursseilla** ohjelmien käyttöä demonstroidaan, ja diagrammeja ja kuvia piirretään tunti- tai kotitöinä. Eri kursseilla tehdään vähän erilaisia harjoituksia, kertaa kurssien harjoitukset ennen koetta.
- Monet tarvittavista ohjelmista ovat ilmaisia, ja voit ladata ne **harjoittelua varten netistä omalle koneellesi**.
- Tietoa ohjelmista ja linkit niiden lataukseen:
YTL:n verkkosivuilla www.ylioppilastutkinto.fi → ... → *Koejärjestelmässä olevat ohjelmat*
tai Abitin verkkosivuilla www.abitti.fi → ... → *koejärjestelmän oheisohjelmat*

VINKKI: kun kokeessa piirrät diagrammia, muistathan myös otsikoida valmiin diagrammin ja nimetä akselit. Piirroksien (kaavakuvat, miellekartat ym.) ei tarvitse olla huikean hienoja, ei arvioida piirtotaitoa vaan sitä että osaa fiksusti havainnollistaa pyydettyä asiaa ja tietää asiaan liittyvät faktat. Piirroksissa kannattaa esim. hyödyntää valmiita muotoja, kun se on mahdollista, kaikkea ei tarvitse piirtää kynä-työkalulla.

MAANTIETE:

Maantieteen TIEDOT ja TAIDOT hallussa yo-kokeeseen!

VARMISTA ennen maantieteen yo-koetta, että

- ✚ Maantieteen **kurssien asiat**, etenkin käsitteet, ovat hyvin hallussa
- ✚ **Maantieteen yo-kokeen** tehtävätyypit ja hyvän vastauksen piirteet ovat sinulle tuttuja

Maantieteen ylioppilaskoe eroaa muiden reaaliaineiden kokeista maantieteen erityispiirteiden takia.

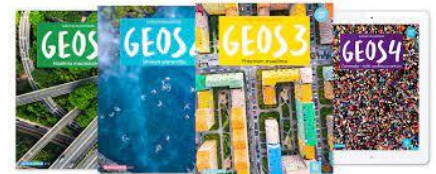
- Maantiede on **alueellinen tiede** (alueellinen näkökulma/ajattelu!)
- ja siinä käytetään paljon **karttoja** (teemakartat, paikkatieto yms.),
- sillä on omat **käsitteet** (maantieteen tärkeät sanat!),
- siihen kuuluu **luonnonmaantiede** ja **ihmismaantiede** sekä
- näihin pohjautuva **riskien maantiede**.

Yo-kokeessa voi olla puhtaasti luonnonmaantieteen tai ihmismaantieteen alaan kuuluvia tehtäviä, niitä yhdistäviä sekä soveltamista vaativia tehtäviä.

Kertaa kaikki MAANTIETEEN OSA-ALUEET ja kurssit ennen koetta:

1. **Riskien maantiede (luonnon- ja ihmismaantiede)** – kurssi GE1
2. **Luonnonmaantiede** – kurssi GE2
3. **Ihmismaantiede** – kurssi GE3
4. **Geomedia ja aluetutkimus** – kurssi GE4

Mitä useampia maantieteen kursseja olet opiskellut, sitä paremmat menestymisen mahdollisuudet sinulla on. Kun osaat kurssien asiat, voi kertauskursseista ja kertauskirjoista olla sinulle hyötyä.

Voi olla hyvä idea tutustua myös muiden kustantajien kurssikirjoihin. Ensisijaisesti kuitenkin opiskele omien kurssikirjojesi ja kurssimateriaalien avulla – riittää kun osaat ne hyvin.

Muista tutkia karttoja (oppikirja, sanomalehdet) sekä opetella käsitteet hyvin!

On tärkeää osata **vastaustekniikkaa**:

- termien määrittely,
 - esseevastauksen kirjoittaminen,
 - aineistoon viittaaminen ja
 - kuvien ja diagrammien sanoittaminen (= mitkä ovat niissä näkyvät keskeiset asiat).
- **Syy-seuraussuhteiden ymmärtäminen** ja asioiden **perustelu** ovat kaikissa reaaliaineissa tärkeitä.
 - Maantieteessä **karttanlukutaito** on keskeistä, samoin **paikkatietoasiat**.

Maantieteen yo-koe

Maantieteen yo-kokeen tehtävätyypit tulevat tutuiksi, kun luet ja harjoittelet **YLEn Abitreenit**-sivulla vanhoja yo-kokeita. Sieltä löytyvät myös hyvän vastauksen piirteet. Näin saat mielikuvaa mitä voisi olla luvassa ja mitä hyvään vastaukseen vaaditaan.

- Yle Abitreenit verkkosoitteessa yle.fi/aihe/abitreenit - Yo-kokeet – maantiede
- Lue myös: **Maantieteen digitaalinen ylioppilaskoe -tiedote ylioppilaslautakunnalta**- tiedotteessa kuvataan maantieteen kokeen rakenne ja tehtävätyypit sekä tehtävissä vaadittava osaaminen (linkki Pedanetissä)